

Onslunda-Räkenskapsböcker

En brand i Onslunda prästgård 1795-05-19 förstörde delar av kyrkoarkivet. Denna uppgift som finns på ArkivDigital stämmer nog inte.

Prästgården låg i Tranås och inte i Onslunda.

Gård Nr 24 från Lagaskifte anges som annexgården och brukades av en präst 1833, kan den ha tillhört prästgården i Tranås, därav uppgiften om prästgården i Onslunda.

Någon som vet?

Räkenskapsböckerna inkluderar också kyrkans inventarier benämnda "lösöre". I det här fallet är det allt som finns i kyrkan och kan användas där inklusive kyrkklockorna men undantaget det som finns på kyrkans invändiga väggar.

På Riksarkivet finns följande räkenskapsböcker skannade och är fria för alla att läsa.

Räkenskaper för kyrka	SE/LLA/13298/L I/1	1663 – 1702	Huvudräkenskaper.
Räkenskaper för kyrka	SE/LLA/13298/L I/2	1711 – 1775	Huvudräkenskaper. Fol. 33-210 (fol. 133, 155 och 158 saknas).
Räkenskaper för kyrka	SE/LLA/13298/L I/3	1782 – 1864	Huvudräkenskaper.

Vid en snabbkoll finns första inventarieförteckningen 1691, lite svårläst men inte brandskadad. Denna redovisas inte, i stället anges förteckningen för 1692 som är lättare att läsa. Ytterligare ett par utdrag har gjorts från 1722, se nästa sida och nedan.

1692 anges "Ny wällbeslagen måhladt Cassakista" vilket tyder på att det fanns en kassakista tidigare men den finns inte i förteckningen för 1691.

I kyrkolagen från 1686 står följande i kapitel XXVI Om Kyrkor, deras Skrud och Egendom.

Här den lite mer moderna texten från en senare utgåva:

"Var kyrka i städer och å landet skall hava, en eller, där så behöves, flera kistor med tre lås, däruti kyrkans egendom i penningar, guld, silver, kläder, tenn, koppar, räkenskapsboken, inventaria över kyrkoherde-, capelians- och klockarbord, samt annat, som vid kyrkan till underrättelse behöves, skall bliva förvarat. Den ena nyckeln behåller kyrkoherden, den andra kyrkovärden, och den tredje en av sexmännerna; och må intet uttagas utan i dessa tre personers närvaro."

Anm: capelian: präst anställd som biträde;

sexmän: utsedda ordningsmän av sockenstämman för att förvalta tiondet, se till att stämmans beslut genomfördes, vilket upphörde 1868 när kyrka och kommun delades.

1722 anges "1 af Caroli XII stora Svenska Bibel" samt "1 dito af Kong Carl d. II in 8to (X-et har nog missats att skrivas in) som då är utgåvan från 1703. Det finns även nyare tryckningar men med samma text som bibeln som utkom 1703.

1722 anges "Stock", offerstock med två eller tre lås, kassa använd till understöd åt fattiga. Stocken i kyrkan var ett slags kassaskåp, där de åt de fattiga (behövande) insamlade penningmedlen förvarades.

Onslunda-Räkenskapsböcker

Onslunda kyrkoarkiv, Räkenskaper för kyrka, SE/LLA/13298/L I/1 (1663-1702), bildid: C0061459_00066 (1692)

Onslunda kyrkoarkiv, Räkenskaper för kyrka, SE/LLA/13298/L I/2 (1711-1775), bildid: C0061460_00052 (1722)

Rad	Mtrl	Ant.	Inventarielista. Beskrivningen är från det första x-et.	1691	1692	1722						
1		1	Linnet Altarkläde		x							
2		1	Halfsleten Mässa skiorta		x							
3		1	g(ammal) Mässehaake af bruunt blommet Sammet		x							
4		1	Linnet Handkläde		x							
5		1	Kalck och Disk till Oblaterne af Silfwer oförgylt		x							
6		1	pr: gamble Liusastakar af Järn		x							
7		1	Funth af Steen och 1 g(ammal) Söndrig Kopparkittell i funten Nogenn Lyten Kopparkittell i Funten att hämta vatten medd		x							
8		1	Tennflaska på två potter (2x 8,7 dl) att hämta Wyn uthi		x							
9		1	Eldkaar af Koppar (Rökelsekar)		x							
10					x							
11					x							
12			Böcker		x							
13		1	Svensk Altarebook		x							
14		1	Svensk Bibell		x							
15			Confessio Augustana på Svenska (Augsburgska bekännelsen)		x							
16		1	Ny Kyrckio Ordnings tillhopa medd hufwud Kyrkian Trahnås		x							
17		2	Teckneböcker		x							
18					x							
19			Tillökning (boskap inte medtagen som tex 1 svart hästföl)									
20		1	Ny wällbeslagen måhladt Cassakista		x							
21		1	Uppbörd= och Uthgiftsbook uthi Sempt skinnping		x							
22		1	Swarth Altareklädhe		x							
23		1	Dito Omkring Predikostohlen		x							
24		1	af Caroli XII stora Svenska Bibel			x						
25		1	dito af Kong Carl d. II in 8 ^{to} (X-et har nog missats att skrivas in)		-	x						
26		1	Stock (offerstock)		-	x						
27		1	Timmeglas wyd Predikostohlen		-	x						
28												
29			Någon enstaka inventarieförteckning finns mellan 1698-1721!!!!									

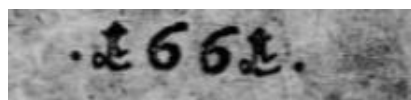
Inventarierna förändras hela tiden. Det är framför allt böckerna som hela tiden blir fler och fler. Inventarieförteckningar finns från 1691 t.o.m. 1702, nästa är 1722. Ej kollat längre. Dessutom finns en beskrivning av kyrkan och inventarieförteckning från 1665-04-30.

När det inte fanns några förändringar anges bara "Inventarium som förut" eller liknande.

Onslunda-Räken-skapsböcker

Räken-skapsboken 1662-1702

Framsidans boktext

Avskrift från sidan 2 och 3 och sidan 4, där dåvarande präst, David Davidsson skrivit om den gamla kyrkans utseende med en inventarieförteckning och redovisning om vilka som var kyrkans inkomster, daterad 1665-04-30 i Tranås prästgård. David var präst i Tranås och Onslunda 1656-1682.

När texten skrevs, hade Skåne varit svenskt bara under 7 år, så den är huvudsakligen dansk från 1600-talet och ente helt lätt att förstå.

Här är avskriften ordagrant, mindre blå text inom parenteser är förklaringar, mindre mörkblå text har tillkommit som kommentarer av David själv eller andra senare präster.

(sidan 2)

"Inventarium eller Consignatio paa Onslunde Kirckes bygning, Ornamenten och Mobilier samt Indkomster.

1. Onslunde Kirckes Structur

Kircken er bygget aff fliis (*ung. kalkstensskivor*) och graa steen med it taarn paa den västre ende i lign maa (*i lika me*) de aff fliis och graa steen, huorudj henger en Klocke, och er taarnet tagt (*täckt*) med tagsteen, Kirckotaget er tagt paa den södre side med blÿ, paa den norde side och mesten delen med blÿ; det andet med tagsteen Sacristi er ingen. Waabenhuset er norden til, tagt med Steen mer er icke Loftt udj. : (*är loftt tegel*) Inden udj er Kircken hwaldt med Mursteen, haffuer mod sönder 4 winduer (*fönster*) Alteret med altertafflen er aff trae (*trä*) med gemren (*gesims=list*) Snedbarrerok och gammel Malning och Predickestolen med en liden simling aff trae, slet Snedbarrerokk, (*troligen senbarock*) uden malning nu målad Funten er aff Heel Steen.

(sidan 3)

Stolene (*bänkarna i kyrkan*) ero två rader, gamle och bröstfeldige, uden dörre och Malning (*nu målade och har dörr*) Skriftestolen (*biktstol*) och Degne stolen (*klockarestolen*) ero gamla, aff Snedbarrerok Gulffvet er Lagt en deel med smaa xxxxxx, en deel med fliis. Kirckegaardsmuren er aff Kämpesteen (*stora stenar*), med en Port och 3 Laagor (*luckor*) gandske bröstfeldige, : (*sedan 1710 har inga luckor varit, mer än de på kyrkiporten*) Kyrckioladen (*kyrkoladan*) er gandska ruinerad, haffuer (*har*) saa waret for min tid, : Ere (?) och två Kirckens huse, huoroff (*varav*) giffues (*gives*) Landgilde (*jordavgift*).

2. Kirckens Ornamenten och Mobilier

En gammal Messehagel (*mässehake*) aff brunt blommet flöjel. (*sammet*). En forslidt Messeskiorte aff grofft Lennidt (*Linne*). Et forxxxx Linet Altarkläde. Kalck och Disk aff Sölff (*silver*) uforgyltt. It par gamle Liusastagar aff Jern T (*två*) Kaabberkedle (*danska=kopparbunke*) i funten, den störste er ubrugelig. En Tinflaske. It ildkarr aff Kaabber (*ett eldkar av koppar, rökelsekar*).

Onslunda-Räakenskapsböcker

Böger

En gammal Altarbog.

Confessio Augustana paa Svendsk (*Augsburgska bekännelsen*).

3. Kirckens Indkomster

bestaar i Kirckens tredinge tionde (*en tredjedel tillföll kyrkan som lön till prästen*), Landgilde (*avgift till jordägaren*), Jordskyld (*liten åkerskatt där kronan ägde jorden*) och Tafflepenge (= *från sk. kollekttavla*).

Decimantes (*tiondebetalande*) haffur warit efter Landebogen (*jordeboken*) -34, men är nu 14 gaarde lagde under Landegaarden. :

Tienden er ustod (?); Sognemandene (*socknemännen*) nyder (*nyttjar*) den for den sa?i?anlig (*ej tolkad text*) affgiftt med et halft pund Korn til forsyning ? (*försörjning*)

Ryg (*råg*) – j pund

Biug (*kornsort*) – tÿ pund

Haffre (*havre*) üij tönder (*tunnor*)

(Sidan 4)

Huseleyr (*hushyra*)

Morten Svends. 1 st ??? - - 12 öre (*??? ej tolkat vad det står*)

Thor Skomagar 24 st ??? - - 18 öre (*??? ej tolkat vad det står*)

Jordskyld (*åkerskatt där kronan ägde jorden*)

Bonde Thorberns. off en ager

- - - - 2 st ??? - 2 - 12 d (*oklart vad det betyder*)

Landgilde (*avgift till jordägaren*)

En faste nu liggendis under Ladegaardens brÿg (*bruk*) skÿldir 24 st ??? - 18 öre

Tafflepenge (*kollekttavlor liknande denna från annan kyrka*)

Belöber sig til alle 3 Högtider om

aaret 3 slette daler (*mindre värd än riksdalern*)

Kircken gaft 3 (*daler*) kopper och 3 fölling (*ej hittat vad det är*)

Kircken beholder middel (*medel*) eller gird (*avgift*) findit Aarligen i Regenskapet indfört

Dette rickigen at war antegnet sidan med egen haand.

Tranes Prestegaard

d 30 April 1665

David Davidsson

Tranes Prestegaard
30 April: 1665
David Davidsson

Kommande 4 sidor kopior från Räakenskapsboken.

Onslunda-Räkenkapsböcker

Sidan 2

Inventarium eller Consignation
paa Onslunds Kirckes Bygning,
Ornamenter og Mobilier samt
Fudthomster.

I. Onslunds Kirckes Structur.

Kircken er bygget aff flis og graa sten
med it taarn paa den vestre ende iligemaade
aff flis og graa sten, fönndt fönndt
in flocke, og er taarnt tagt med tagsten
Kircketaget er tagt paa den søndre side
med blis, paa den nordre side og mörsten
derom med blis; det andet med tagsten.
Gacrifi er ingen.

Naabenhjst er nordre til, tagt med
sten, men er icke loft ind; det vestre
inden ind er kirckens gælder med
Mörsten, gaffner med søndre 4 vinduer
Altaret med altretaffel er aff træ med
gammel Sønderswork og gammel Malning
Predikstolen med en liden smilning
aff træ, slot Sønderswork, uden malning
Günter er aff guld sten.

Stolten var 2 varden, guld og ^{mi mital}
 brotfordige, inden dets og malning ^{af for den}
 Skrifte-stolen og dets stol var
 guld, aff det Sundkorsrock
 skilffert var lagt en del med smaa
 aftryk, en del med flid
 Kirche-gaardsminden var aff Kamp
 ston, med en port og 3 Laager som 1710.
 gaardst brotfordige
 Kirche-laden var gaardst mindet, og
 gaff den saa meget for min tid
 En og 2 Kirche's fise, fise
 gaff den Landgilde
 Kirche's Ornamente og Mobilier.
 En gammel Messigagel aff brunt
 blommet fløjle.
 En forstet Messigagel aff groff
 fløjle.
 Et forstet Lint altredier
 Kalik og Dipe aff biff uforgjelt

Sidan 3

Boyer.
En gammel Quidboys.
Confessio Augustana paa Svensk.

Decimantos fassit recuat Affar Lander
Bogoy - 34, may in 14 yacudo lages
ninder Ladgyardoy, sem du lages fassit a Hamd fassit.

Aug - 7 pound.

Brug - lijn

Daftro iij fonder.

Onslunda-Räkenkapsböcker

Sidan 4

Lönschjör. f.
Mortens Grendh 1 1/2 nr -- 12 ört
Egon Skomager 24/1 nr -- 18 ört
Jostlyd.
Boudt Eordrup aff en vyer
-- 2 1/2 nr -- 2-12 d
Landgilder
En laste nu ligger dit under Lada
gardenes brüg skildes 24/1 nr -- 18 ört
Lasseper.
Bölöber sig til alle 3 förtider om
aaret -- 3 stott Daler.
2 Kircken gaff 3 koppar af 2 förtider.
Kirckens Orfoldes middel eller gield sin
dit Aarligon i Aarogstebet indført
Jette Aarligon at være autogret
videne Jy med vyer faar f.
Truus? Høstgaard
30 April: 1665 f.
David Davidson f.

Onslunda-Räakenskapsböcker

Kartor

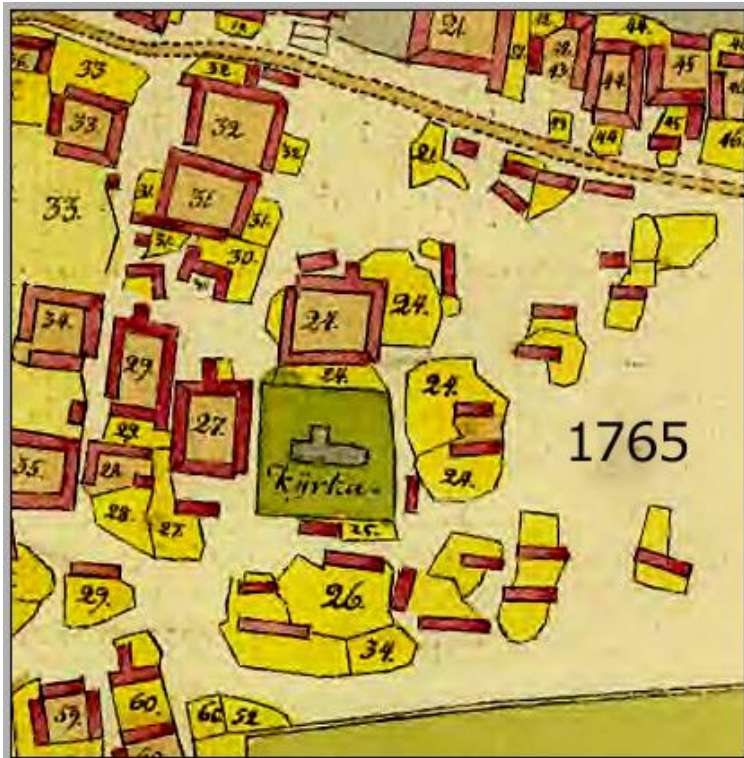
Den tidigaste kartan är från 1765 för Onslunda dvs 100 år efter det då prästen 1665 beskrev kyrkan och där det anges att kyrkan ägde "2 kyrkohus och ett dammhus". Kyrkohusen har Nr 25 och Nr 26 och ligger direkt söder om den gamla kyrkan.

Dammhuset verkar att ha utmärkts på kartan.

På en karta och beskrivning från Laga skifte, daterad 1833-11-18, brukade prästen Tennström gård Nr 24 som även i tidigare skeden har varit utarrenderad.

Var var Ternström präst?

Del av 1765 års karta runt kyrkan. Alla hus är inte nummersatta pga tvistemål mellan ägarna och lantmäteriet.

På kartan har kyrkohusen Nr 25 och Nr 26.

Nr 24 benämnes annexgård-en. Kan den ha tillhört prästgård i Tranås?????

Ung. samma område idag

Onslunda-Räakenskapsböcker

Skriftestolsexempel (fr. svensk kyrka)

Degnestolsexempel (fr. dansk kyrka)

Onslunda-Räkenskapsböcker

Ny kyrka byggd 1862

Utdrag från räkenskapsbok, [SE/LLA/13298/L I/3 \(1782-1864\)](#), bildid: C0061461_00144

Rad	År	Rubrik	Dr.Sh.R	Credit
1	1844	Resolution m.m i afseende till Kyrkans tillkännande ombyggnad	1.13.0	
2	1859	Contant i Cassan i anledn. af beslutad kyrkbyggn.		-1656.02.6
3		dito hos kyrkans värdar o dels till inxxxxing		-177.43.8
4			Rdr rmt. öre	
5	1860	Contant i Cassa för beslutad kyrkbyggn.	2484.08	
6	1861	Contanta medel i Cassa för beslutad kyrkbyggn.	601.35	-392.55, 75.00
7	1862	Contant i Cassa för påstämde kyrkbyggn.	768.62	-1684.09. -280.90
8	1863	Contant i Cassa för påstämde kyrkbyggn.	658.55	-1658.50, -3317
9	1864	Contant i Cassa för påstämde kyrkbyggn.	648.79	
10				
11				
12				